

9 Μαρτίου 2015

Καπετάν Γρέγος... ο μυστηριώδης παπάς

/ [Πεμπουσία](#)

image not found or type unknown

Και σιωπή απλώθηκε στον κάμπο... Πέρασε ώρα... Το φεγγάρι, ψυχρό, αδιάφορο, μια σκιάζονταν από περαστικά σύννεφα και μια φώτιζε τη χαράδρα του θανάτου, με τους δυο εχθρούς πεσμένους, σχεδόν πλάγι πλάγι, αδελφωμένους στον αιώνιο ύπνο. Και στη βαθιά αυτή νυχτερινή σιγή, κλαριά τσάκισαν σιγά, σώπασαν και πάλι τσάκισαν, και μια σκιά χαμηλή, έρποντας σχεδόν, βγήκε από τους θάμνους,

πλησίασε σιγά τους πεθαμένους.

Έξαφνα, από άλλον θάμνο μια πέτρα πέταξε, χτύπησε τη σκιά στο πλευρό, και τρομαγμένο έφυγε το αγρίμι και χάθηκε. Ένα παιδί βγήκε από τα παλιούρια, έριξε μια ματιά στ' απάνω και στα κάτω της ρεματιάς και ακροπατώντας σίμωσε τους πεθαμένους. Μια ματιά μόνο έριξε στον Βούλγαρο και γονάτισε κοντά στον Έλληνα αντάρτη. Με τρεμάμενο χέρι άγγιξε το ματωμένο στήθος, ύστερα το πρόσωπο, και τραβήχθηκε αγριεμένο. Και πάλι έσκυψε πάνω στον πεθαμένο και ψιθύρισε:

-Καπετάν Ακρίτα!... Καπετάν Ακρίτα!...

Μα τίποτα δεν ακούστηκε. Οι πεθαμένοι δεν απαντούν. Πάλι άπλωσε ο μικρός το χέρι στο στήθος του νεκρού, έκανε να ξεκουμπώσει το σταυρωτό του αντερί. Το γέι του αντάμωσε κάτι σκληρό. Έψαξε και βρήκε ένα ωρολόγι και μαζί ένα

ύ πορτοφόλι. Τρέμοντας από συγκίνηση το άνοιξε ο μικρός. Το πορτοφόλι με δυο τσέπες. Η μια τσέπη ήταν

άδεια. Στην άλλη βρήκε μόνο μια φωτογραφία. Στο χλωμό

φως του φεγγαριού διέκρινε μια κοπέλα νέα, με την κατσούλα του Γιδά, που χαμογελούσε, το χέρι ακουμπισμένο στον γοφό, το κεφάλι λίγο πίσω.

Τα χέρια του μικρού έτρεμαν όλο και περισσότερο. Γύρισε την εικόνα από την ανάποδη και είδε μια γραμμή καλογραμμένη και από κάτω λέξεις γραμμένες με πιο χοντρό γράψιμο, τη μια κάτω από την άλλη. Δεν ήξερε καλά να διαβάσει. Και δεν είχε πια φως. Σύννεφα σκέπαζαν πάλι το φεγγάρι. Έβγαλε σπέρτα από την τσέπη του, άναψε ένα φρύγανο και ξανακοίταξε τη φωτογραφία. Του ήλθε ζάλη. Έκανε να φιλήσει τη φωτογραφία, μα δεν πρόφθασε. Έπεσε με το μέτωπο στο χώμα και λιγοθύμησε...

Στην επιστροφή επικρατεί πένθος μέσα στη γενική χαρά της νίκης. Ιδιαίτερα λυπημένος είναι ο Βασίλης. Αλλά δέχονται μια επίσκεψη στην καλύβα τους.

Ήταν η κυρία Ηλέκτρα με τον Αποστόλη και από το χέρι κρατούσε τον Γιωβάν. Χωρίς να χαιρετίσει κανέναν, μπήκε μέσα, έκλεισε το άνοιγμα της πόρτας και κάθισε σε μια κάσα που χρησίμευε για σκαμνί. Ήταν σοβαρή, αγέλαστη, χλωμή, σαν ξαγρυπνισμένη. Θλιμμένα είπε του Βασίλη:

- Τον έθαψα.

Μηχανικά ρώτησε ο Βασίλης:

- Ποιον;

Χωρίς να ξέρει τίποτα, μάντευε τι είχε γίνει.

- Τον Γρέγο. Δεν έπρεπε να μείνει έτσι, θα τον έτρωγαν τα τσακάλια... είπε η κυρία Ηλέκτρα. Μια στιγμή κανένας δε μίλησε. Ήταν σα να ξεσκεπάζονταν απρόοπτα ένα ιερό μυστικό. Και ήταν σα να παραβρίσκονταν όλοι σε κηδεία.

Και βαριά, αργοπροφέροντας, ρώτησε ο Βασίλης:

- Πώς το ξέρετε σεις πως τον έλεγαν Γρέγο;

- Μου το είπε ο Γιωβάν.

- Πώς το ήξερες εσύ, Γιωβάν;

Μα ο Γιωβάν δεν αποκρίθηκε. Έτρεμε όλος. Και σαν πάντα όταν δεν ήθελε να πει, σήκωσε τον ένα του ώμο.

Η κυρία Ηλέκτρα άδειαζε την τσέπη της.

- Ήμουν στο χωριό Άγιοι Απόστολοι, είπε. Με μετέθεσε στο Μπόζετς το Κέντρο, ώσπου να βγει από τη φυλακή η κυρία Ευθαλία και να ξαναχτιστεί το σχολειό μου. Σταμάτησα στους Αγίους Αποστόλους, ν' αφήσω τον μικρό στου παπα-Μιχάλη, τον παπά του χωριού. Δεν είχα ύπνο. Με είχε ειδοποιήσει ο παπάς πως πέρασε σώμα ανταρτών και πως το είχαν αντιληφθεί οι Τούρκοι. Δεν ήξεραν όμως αν ήταν Έλληνες ή Βούλγαροι. Εγώ είχα μάθει πως ο καπετάν Νικηφόρος είχε καλέσει τα παιδιά μας από την Κουλακιά, το Νιχώρι και τ' άλλα μας χωριά και ήμουν φοβερά ανήσυχη, μην βγει ο στρατός και τους κόψει την υποχώρηση. Είχα πλαγιάσει τούτον τον μικρό και πήγα στου παπά το σπίτι, που είναι λίγο έξω απ' το χωριό. Όλη νύχτα μείναμε ξυπνητοί, ο γερο παπα-Μιχάλης κι εγώ, και

καιροφυλακτούσαμε. Αργά τη νύχτα - δυο ήταν, τρεις το πρωί, δεν ξέρω - ακούσαμε τουφεκιές. Βγήκαμε κρυφά. Τραβήξαμε καταπού είχαν πέσει οι τουφεκιές. Φθάσαμε σε μια χαράδρα. Είχα ένα κλεφτοφάναρο ηλεκτρικό ευτυχώς, γιατί είχε συννεφιάσει και δε βλέπαμε πού πηγαίναμε. Τραβούσαμε στην τύχη. Έξαφνα είδα μπροστά μου τούτον, που με φώναζε!... έκανε συγκινημένη, δείχνοντας τον Γιωβάν που στέκουνταν με σκυφτό κεφάλι, περιμένοντας τιμωρία. Με είχε προλάβει. Είχε βγει μόνος, είχε βρει δυο σκοτωμένους, έναν Βούλγαρο και

ούτα. Σου

Και του

έτεινε ένα ασημένιο ωρολόγι, με χαραγμένο σύμπλεγμα από δυο γράμματα, Γ και Θ, και ένα πέτσινο σακουλάκι με χρυσά νομίσματα - επίσης κι ένα κλειδί εξώπορτας.

- Άνοιξα το σακουλάκι, πρόσθεσε η κυρία Ηλέκτρα, βρήκα τα χρήματα όπως είναι, το κλειδί - που είναι, λέγει ο μικρός, το κλειδί κάποιας εκκλησίας- κι ένα χαρτί που λέγει πως είναι όλα για σένα... Πάρ' τα, Βασίλη.

Με τρεμάμενα χέρια ξεδίπλωσε ο Βασίλης το χαρτί. Έγραφε, με μεγάλο χαρακτηριστικό γράψιμο: «Αφήνω στον Βασίλη Ανδρεάδη τα υπάρχοντά μου, όλα» και υπέγραφε: «Γ. Θ.». Τίποτε άλλο.

Ο Αποστόλης έσκυψε και κοίταξε το γράψιμο και αναγνώρισε το ευανάγνωστο και πολύ χαρακτηριστικό γράψιμο του ψευτόπαπα, που είχε οδηγήσει στον Λουδία και στην εκκλησία της Κάλιανης και που είχε ξαναδεί στα χέρια του κυρ Θανάση, στο Κλειδί.

- Πού τα βρήκες αυτά, Γιωβάν; ρώτησε αργοπροφέροντας ο Βασίλης.

Μα ο μικρός σήκωσε πάλι τον ώμο του χωρίς ν' αποκριθεί.

- Τα βρήκε στην τσέπη του αντεριού του νεκρού, είπε για κείνον η κυρία Ηλέκτρα.

- Άλλο τίποτα δεν είχε; ρώτησε πάλι ο Βασίλης, τα μάτια σκυμμένα στο χαρτί. Σημειωματάριο; Χαρτοφυλάκιο;

- Όχι. Σκάλισα η ίδια τις τσέπες του.

Αργά, διστακτικά, ρώτησε πάλι ο Βασίλης:

- Πώς το 'ξερες, Γιωβάν, πως τον έλεγαν Γρέγο τον καπετάν Ακρίτα;

- Το 'ξερα κι εγώ, αναφώνησε ο Αποστόλης. Το 'ξερα πως δεν ήταν ο καπετάν Ακρίτας!

- Εσύ ήξερες κι αυτό και πολλά άλλα, είπε ο Βασίλης. 'Ηξερες πως ως ψευτόπαπα τον είχες οδηγήσει στο Ρουμλούκι, μια νύχτα, και είχατε περάσει τον Λουδία. Μα ο Γιωβάν, πώς ήξερε τ' όνομά του; Του το 'πες εσύ;

Κάτω από το υποψιάρικο βλέμμα του Βασίλη, ο Γιωβάν έτρεμε όλος, έτοιμος να κλάψει. Τον συμπάθησε ο Αποστόλης.

- Όχι, δεν του το 'πα εγώ, αποκρίθηκε, γιατί μας απαγορεύεται να μεταλέμε τι ξέρουμε. Μα όπως το 'μαθα εγώ, θα το 'μαθε κι εκείνος. Σα μιλούσατε μεταξύ σας, δεν τον έλεγες ποτέ καπετάν Ακρίτα ή Κώστα. Τον έλεγες Γρέγο πάντα. Τη νύχτα που σκότωσες τον Άγγελ Πέιο, θα έτυχε να τον πεις με τ' όνομά του. Ε, Γιωβάν;

Μα πάλι ο μικρός δεν αποκρίθηκε, μόνο σήκωσε στον Αποστόλη τα μαύρα μάτια του, βουρκωμένα από ευγνωμοσύνη.

Ο Μήτσος, συγκινημένος, κοίταξε την κυρία Ηλέκτρα.

- Ποιος τον έθαψε; ρώτησε διακόπτοντας την ανάκριση του Βασίλη.

- Εμείς· ο παπα-Μιχάλης κι εγώ. Ήταν αργή δουλειά, γιατί δεν είχαμε τσαπί. Με χοντρά κλαδιά και με τα χέρια ανοίξαμε τον λάκκο. Βοήθησε και τούτο, είπε ακουμπώντας με αγάπη το χέρι της στο σκυφτό κεφάλι του Γιωβάν. Κουβάλησε πέτρες, γιατί ήταν μακρύς και ρηχός ο λάκκος. Ήταν γίγας ο Γρέγος. Και τον σκεπάσαμε με όσες πέτρες βρήκαμε, μην τον βρουν τ' αγρίμια. Και είπε μια ευχή ο παπάς. Ήταν πια μέρα σα φύγαμε, εκείνος για το χωριό, κάνοντας γύρο, μην

ανταμώνει τον στρατό που είχε βγει σε καταδίωξη, εγώ για το Τσέκρι. Εκεί μου είπαν πως δεν πήγες, Βασίλη, πως θα είσαι δω. Και ήλθα.

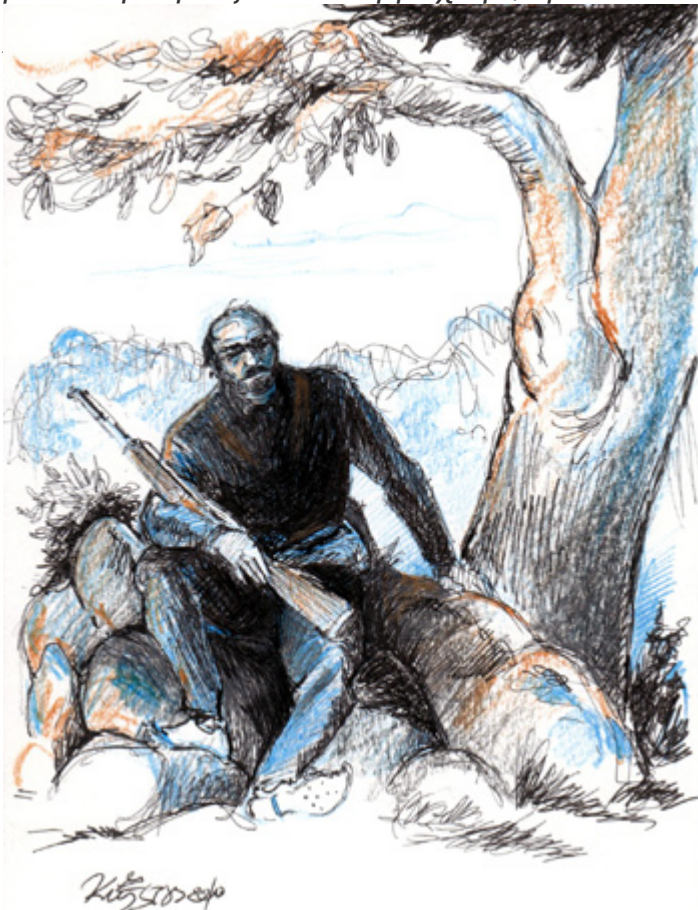
- Και ο Βούλγαρος τι έγινε; ρώτησε ο Περικλής.

Η κυρία Ηλέκτρα σήκωσε τα φρύδια της με μian έκφραση θλιμμένη. Μα πετάχθηκε στη μέση ο Αποστόλης κι έβγαλε κάτι χαρτιά απ' τον κόρφο του.

- Δεν πειράζει αν δεν τον θάψουν και αν τον φαν τα τσακάλια! είπε με την αποκλειστικότητα της ηλικίας του. Αυτός ήταν κακούργος! Ήταν ο Μήτρη Τάνε! Και, κυρ Βασίλη, βρήκα αυτά πάνω του. Είχε νταραβέρια με τον Ζλατάν. Πριν τα πάγω στον Αρχηγό, θέλεις να τα δεις;

Ήταν ασήμαντα χαρτιά, λογαριασμοί μικροαγορών και σημειώσεις χωρίς νόημα. Ένα μόνο κράτησε την προσοχή του Βασίλη και το μετέφρασε ελληνικά, όσο το διάβαζε μεγαλόφωνα. Ήταν κακογραμμένο, από αγράμματο άνθρωπο, κι έλεγε βουλγάρικα:

«Αγαπητέ συνάδελφε, χαίρε. Μάθε πως δε συμφέρει να χτυπήσουμε τον Αρχηγό των Γρεκομάνων κατά πρόσωπο, γιατί δε θα τα βγάλουμε πέρα. Μα μπορούμε με υποσχέσεις να τον δελεάσουμε. Άρχισε κιόλα να δουλεύει ο βοεβόδας και σ' αυτά είναι μάστορης. Έχει ο Γρεκομάνος την αδυναμία της φυλής του. Δε θέλει, λέει, να χύσει αίμα. Θα είναι εύκολο να τον τυλίξουμε. Βαστάξετε σεις στα Κουρφάλια, βαστούμε μεις στο Ζερβοχώρι, φθάνει να μην κατέβει αυτός. Αν δε μας κάνουν ό τον Βάλτο, θα τον πιάσουμε ζωντανό, μην επαναλάβει το κόλπο του Μπόζετς,

Ακολουθούσαν μερικά χαιρετίσματα

στον τάδε και στον δείνα και τελείωνε, «Σε φιλώ», και ακολουθούσε μόνο μια σφραγίδα, δυο κόκαλα σταυρωμένα. Καμιά υπογραφή ούτε ημερομηνία.

Συλλογισμένος μελετούσε ο Βασίλης τη σφραγίδα:

- Είναι του Ζλατάν; ρώτησε ο Μήτσος.

- Δεν τη γνωρίζω, αποκρίθηκε ο Βασίλης. Μα έπιασε ομήρους ο Αρχηγός. Ίσως να την ξέρουν αυτοί.

- Ο «δικός σας» που λέγει, είναι φανερά ο καπετάν Νικηφόρος, είπε πάλι ο Μήτσος. Μα ποιος είναι ο Αρχηγός των Γρεκομάνων; Μην εννοεί τον Δεσπότη, που διευθύνει τα πάντα;

- Όχι, είπε αποφασιστικά ο Αποστόλης· δεν είναι ο Δεσπότης.

Ξαφνισμένος ρώτησε ο Μήτσος.

- Το ξέρεις;

- Δεν ξέρω τίποτα, αποκρίθηκε ο Αποστόλης (τα ξυπνά του μάτια αναμμένα), μα από το γράμμα φαίνεται πως είναι κάποιος στη δυτική μεριά του Βάλτου, αφού αυτοί το Ζερβοχώρι φυλάγουν. Πρέπει να μάθει κανείς πού είναι ο Ζλατάν, ποιες σχέσεις έχει, τι μηχανορραφίες άρχισε ο «βεοβόδας», που θα είναι πάλι ο αιώνιος και άορατος Αποστόλ Πέτκοφ. Έπειτα ξέρουν κι αυτοί, όπως κι μεις, πως καμιά εκτέλεση δε γίνεται χωρίς διαταγή του Δεσπότη. Δε θα 'λεγε ποτέ για τον Δεσπότη πως έχει την αδυναμία της φυλής μας, να μη χύσει αίμα. Κάποιον άλλον εννοεί. Και για να τον βρούμε, πρέπει πρώτα να βρούμε τον Ζλατάν...

Με περιέργεια κοίταζε ο Βασίλης το νέο αυτό αγόρι και άκουε τον συλλογισμό του.

- Θα πεθάνεις πολύ νέος εσύ ή θα γίνεις μεγάλος καπετάνιος, είπε αργά, συλλογισμένος.

Ντράπηκε πολύ ο Αποστόλης και αποτραβήχθηκε και βγήκε έξω. Τον ακολούθησε σαν πιστό σκυλάκι ο Γιωβάν.

Άκουσε την αφήγηση της ιστορίας

%baltos17_%

?? ?????? ??? ?????????????? ?????? ??? ????? ??????